Lietas arhīva Nr. 1A-0035-17/2
ECLI:LV:LIET:2017:0919.1A20003517.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2017.gada 19.septembrī

Liepājas tiesa, tiesnesis Jānis Bumbieris, rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc **/pers. A/** sūdzības par Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas 2017.gada 25.maija lēmumu Nr.20-19/157.

Aprakstošā daļa

2017.gada 19.aprīlī Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektore Olga Bajeva sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PF894066 (turpmāk – Protokols) par to, ka 2017.gada 21.janvārī plkst.11:16 Liepājā, Kuršu laukumā, automašīnu stāvvietā, /pers. A/ konflikta laikā pielietoja gāzes baloniņu, iepūšot sejā gāzes baloniņa saturu /pers. B/, kā rezultātā /pers. B/ tika nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi. /pers. A/ pārkāpis Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 30.panta otro daļu. Atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 181.panta otrajā daļā un 167.^{2}panta pirmajā daļā.

/pers. A/ ar Protokola saturu iepazīstināts, par pārkāpumu sniedzis paskaidrojumu. /pers. A/ izskaidrotas LAPK 260.pantā noteiktās pie administratīvās atbildības sauktās personas tiesības un pienākumi par ko atteicies parakstīties, kā arī atteicies parakstīties par Protokola kopijas saņemšanu.

Sakarā ar konstatēto administratīvo pārkāpumu inspektore O.Bajeva pieņēmusi lēmumu sodīt /pers. A/ ar naudas sodu 210 *euro* apmērā.

Noformētā Protokola otrs eksemplārs 2017.gada 24.aprīlī nosūtīts /pers. A/ uz viņa dzīvesvietas adresi.

2017.gada 27.aprīlī /pers. A/ Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldē iesniedzis sūdzību ar lūgumu pārskatīt Protokolā pieņemto lēmumu, norādot, ka Protokols sastādīts kļūdaini – norādīta kļūdaina dzīvesvietas adrese, nav norādīta /pers. A/ invaliditāte. /pers. A/ norādījis, ka inspektore O.Bajeva ignorējusi /pers. A/ paskaidrojumus, nav ieguvusi un izmantojusi videonovērošanas materiālu, Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļa, nosūtot Protokola kopiju, nav norādījusi Protokola pārsūdzēšanas tiesības un kārtību. /pers. A/ uzskata, ka LAPK 181.panta otrā daļa un 167.^{2}panta pirmā daļa Protokolā norādīta nepamatoti un prettiesiski, jo gāzes baloniņš nav minēts LAPK 181.panta otrās daļas dispozīcijā, kā arī /pers. A/ rīkojies pašaizsargājoties, galējas nepieciešamības spiests. /pers. A/ norādījis, ka tieši viņš pēc notikušā ir izsaucis policiju, kā arī izrādījis neizpratni par to, ka policija gandrīz trīs mēnešus pēc notikuma nav veikusi nekādas darbības. Atsaucies uz Civilprocesa likuma 594.panta otro daļu, norādot, ka no /pers. A/ vienīgajiem ienākumiem – pensijas 151 *euro* mēnesī, nevar izdarīt ieturējumus. Uzskata, ka policija vilcinājusi pārsūdzēšanas laiku un atriebusies /pers. A/, jo iepriekš vairākkārt rakstījis sūdzības par policijas patvaļu.

Ar Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas 2017.gada 25.maija lēmumu Nr.20-19/157 (turpmāk – Lēmums) inspektores O.Bajevas 2017.gada 19.aprīlī pieņemtais lēmums administratīvā pārkāpuma lietā Nr.PF894066 atstāts negrozīts un /pers. A/ sūdzība noraidīta.

Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas amatpersona Lēmumā atreferējusi /pers. A/ 2017.gada 19.aprīļa paskaidrojumu, /pers. B/ 2017.gada 11.aprīļa paskaidrojumu, /pers. D/ 2017.gada 21.janvāra paskaidrojumu, kā arī atsaukusies uz /pers. E/ 2017.gada 11.aprīļa paskaidrojumu, norādot, ka /pers. E/ sniegusi identisku paskaidrojumu /pers. B/ paskaidrotajam par laika posmu, kurā viņa atradusies kopā ar /pers. B/. Izvērtējot visus lietas materiālus un /pers. A/ sūdzību, iestāde uzskata, ka ir savākti pietiekami pierādījumi, lai /pers. A/ sauktu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 181.panta otrās daļas un 167.^{2}panta pirmās daļas, kā arī konstatējusi, ka /pers. A/ ir pārkāpis Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 30.panta otro daļu. /pers. A/ rīcību nevar uzskatīt par pašaizsardzību nepieciešamās aizstāvēšanās situācijā, jo brīdī, kad /pers. B/ sejā tika iepūsta pipargāze, viņš atradies /pers. A/ automašīnas labajā pusē, pie aizvērtām durvīm, un nekādā mērā nav varējis apdraudēt /pers. A/, kurš sēdējis automašīnai pie stūres. Konkrētajā gadījumā iestāde saskatījusi tīšu darbību no /pers. A/ puses, kā rezultātā /pers. B/ tika nodarīti miesas bojājumi, kas ir kvalificējama pēc LAPK 167.^{2}panta pirmās daļas un 181.panta otrās daļas.

Iestāde norādījusi, ka pieņemto Lēmumu saskaņā ar LAPK 279., 280.panta pirmās daļas 4.punktu un Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmo daļu ir tiesības pārsūdzēt viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās brīža pārsūdzēt Liepājas tiesā.

2017.gada 6.jūnijā Liepājas tiesā saņemta /pers. A/ sūdzība par Lēmumu, kurā lūgts Lēmumu atcelt.

Ar Liepājas tiesas tiesneša 2017.gada 12.jūnija lēmumu atteikts ierosināt administratīvo tiesvedību saistībā ar /pers. A/ sūdzību, jo sūdzība nav tikusi iesniegta institūcijai, kura pieņēmusi lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, kā to nosaka LAPK 279.panta trešā daļa.

2017.gada 15.jūnijā /pers. A/ vērsies Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldē ar iesniegumu sūdzību virzīt pārsūdzībai likumā noteiktā kārtībā.

2017.gada 3.jūlijā Liepājas tiesā saņemta Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas 2017.gada 28.jūnija vēstule Nr.20/19/1/1/25497 ar kuru nosūtīta izskatīšanai pēc piekritības /pers. A/ sūdzība (turpmāk – Sūdzība) par Lēmumu un administratīvās pārkāpuma lietas materiāli.

Sūdzībā /pers. A/ norādījis uz apstākļiem kāpēc Protokols uzskatāms par kļūdaini sastādītu, norādījis, ka Lēmums pieņemts ignorējot 2017.gada 27.aprīļa /pers. A/ sūdzībā norādītos apstākļus. /pers. A/ atsaucies uz Lēmuma 4.lappusē norādītajām /pers. B/ liecībām, ka /pers. B/ pats ar gāzes baloniņu pienācis pie /pers. A/ transportlīdzekļa atvērtā loga, tādā veidā radot situāciju, ka /pers. A/ galējas nepieciešamības apstākļos nācies aizsargāties. /pers. A/ pēc notikušā personīgi izsaucis policiju. Policija ignorējusi videoierakstu iegūšanu un izmantošanu, lai noskaidrotu vainīgo personu. /pers. B/ ekspertīze veikta pusotru mēnesi pēc notikuma un tajā izdarītie secinājumi nav kategoriski. Lēmumā norādīta maldinoša tā pārsūdzība. /pers. A/ paudis neizpratni par, no policijas saņemto, atgādinājumu nomaksāt piespriesto naudas sodu trīsdesmit dienu laikā, kā arī atsaucies uz Civilprocesa likuma 594.panta pirmās daļas 2.punktu, norādot, ka likumdevējs neparedz veikt ieturējumus no /pers. A/ 151 *euro* pensijas.

Atbilstoši LAPK 289.^{6}panta pirmajai daļai rajona (pilsētas) tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā. Rajona (pilsētas) tiesa mutvārdu procesu nosaka pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to lūdz persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, cietušais vai prokurors. Rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiek, nerīkojot tiesas sēdi. Izskatot lietu rakstveida procesā, nolēmumu tiesa pieņem uz lietā esošo dokumentu pamata.

Ar Liepājas tiesas tiesneša 2017.gada 11.jūlija lēmumu ir pieņemta iesniedzēja Sūdzība un ierosināta tiesvedība administratīvā pārkāpuma lietā, nolemts izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu rakstveida procesā 2017.gada 19.septembrī, nosakot, ka nolēmums būs pieejams tiesas kancelejā no 2017.gada 29.septembra. Lēmumā noteikts termiņš paskaidrojumu, pieteikumu, lūgumu, noraidījumu tiesnesim, kā arī lūguma par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā iesniegšanai līdz 2017.gada 1.augustam.

Lēmuma noraksts 2017.gada 12.jūlijā nosūtīts iesniedzējam uz tā norādīto adresi.

Tiesā nav saņemts ne Sūdzības iesniedzēja, ne Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas lūgums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, lieta skatāma rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudot un izvērtējot lietā esošos pierādījumus, Sūdzību un pārsūdzētā Lēmuma pamatojumu, tiesa atzīst, ka Lēmums ir atceļams un administratīvā pārkāpuma lieta izbeidzama.

Tiesa nekonstatē LAPK 289.^{12}panta pirmajā daļā noteiktos obligātos apstākļus iestādes Lēmuma atcelšanai.

Lietā nav strīda, ka 2017.gada 21.janvārī plkst.11:16 Liepājā, Kuršu laukumā, automašīnu stāvvietā, /pers. A/, savstarpēja konflikta laikā, /pers. B/ iepūta sejā gāzes baloniņa saturu par ko /pers. A/ sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 30.panta otrās daļas pārkāpumu un maznozīmīga miesas bojājuma tīšu nodarīšanu.

Tāpat lietā nav strīda, ka savstarpējā konflikta gaitā /pers. B/ pie /pers. A/ transportlīdzekļa devies divreiz, otrajā reizē caur atvērtu logu blakussēdētāja pusē rādot savu gāzes baloniņu.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka neatzīst izdarīto pārkāpumu, jo aizsargājies galējas nepieciešamības apstākļos.

Tiesa uzskata Lēmumu par nepamatotu šādu apsvērumu dēļ:

Saskaņā ar LAPK 289.^{6}panta septīto daļu tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, citu starpā, izlemj šādus jautājumus:

1) vai ir noticis administratīvais pārkāpums;

2) vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā;

3) vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu.

Saskaņā ar LAPK 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata tiesnesis likumā noteiktā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

No iepriekš minētā secināms, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir ticamu, pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts. Tiesa, izskatot lietu, pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Ar inspektores O.Bajevas 2017.gada 19.aprīļa lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.PF894066 /pers. A/ saukts pie administratīvās atbildības par LAPK 181.panta otrajā daļā un 167.^{2}panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu izdarīšanu, proti, par speciālo līdzekļu aprites noteikumu pārkāpšanu un par maznozīmīga miesas bojājuma tīšu nodarīšanu (lietas 14.lapa). Ar Lēmumu O.Bajevas 2017.gada 19.aprīļa lēmums atstāts negrozīts (lietas 1.-3.lapa).

LAPK Sevišķās daļas pantu dispozīcijās ir atšķirīgas konkretizācijas pakāpes administratīvo pārkāpumu sastāvu aprakstīšanā. Ir sastopamas pantu dispozīcijas, kurās pilnīga administratīvā pārkāpuma aprakstīšanā nepieciešams izmantot likumpakārtotu normatīvo aktu. Parasti šādās dispozīcijās ir norāde uz noteikumu pārkāpumiem. Šādas dispozīcijas sauc par blanketām („blankets, fr.blanquest, no fr. blanc, it.bianco, balts [..] par blanketu sauc arī dokumentu, ko parakstījis blanketa izdevējs, atstājot to ar nepilnīgu tekstu vai pat pilnīgi bez tā" (*sk. Latviešu konversācijas vārdnīca, A.Gulbja apgādībā, Rīgā, 1928.-1929.*))

Tiesas ieskatā, LAPK 181.panta otrā daļa atzīstama par blanketu tiesību normu, jo minētā panta daļas dispozīcija satur norādi uz normatīvajiem aktiem, kuri, citu starpā, regulē speciālo līdzekļu apriti.

Saskaņā ar Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 1.panta desmito punktu gāzes baloniņš ir speciālais līdzeklis, kas pildīts ar sašķidrinātu gāzi, kurai ir īslaicīga kairinoša vai paralizējoša iedarbība.

Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 30.panta otrā daļa noteic, ka gāzes baloniņu atļauts pielietot pašaizsardzībai nepieciešamās aizstāvēšanās situācijā, lai ar gāzes palīdzību iedarbotos uz cilvēka vai dzīvnieka organismu.

LAPK 18.pants noteic, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī, tas ir, aizsargājot no prettiesiska apdraudējuma valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības, noteikto pārvaldes kārtību, tādējādi nodarīdama apdraudētājam kaitējumu, bet nepārkāpdama nepieciešamās aizstāvēšanās robežas.

Attiecīgi, lai /pers. A/ sauktu pie administratīvās atbildības par LAPK 181.panta otrajā daļā un 167.^{2}panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu izdarīšanu, inspektorei O.Bajevai un Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļai bija jākonstatē, ka /pers. A/ pielietojis gāzes baloniņu neatrodoties nepieciešamās aizstāvēšanās situācijā.

Kā redzams no Lēmuma (lietas 3.lapa), iestāde /pers. A/ vainas pierādīšanu ir balstījusi uz apsvērumu, ka attiecīgo gadījumu nevar uzskatīt par pašaizsardzību nepieciešamās aizstāvēšanās situācijā, jo brīdī, kad /pers. B/ sejā tika iepūsta pipargāze, viņš atradās /pers. A/ vadītās automašīnas labajā pusē, pie aizvērtām durvīm, un nekādā mērā nevarēja apdraudēt /pers. A/, kurš sēdēja automašīnai pie stūres.

Tiesa pievienojas tiesu praksē nostiprinātajai atziņai, ka administratīvā pārkāpuma lietas pēc savas būtības un soda rakstura atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām ir vērtējamas kā „mazās krimināllietas" *(sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009.gada 10.februāra spriedumu lietā Sergey Zolotukhin* v. *Russia; sk. arī Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-17-0106,6.1. apakšpunktu).* Līdz ar to, pierādīšanas standartam administratīvā pārkāpuma lietā ir jābūt augstam un pielīdzinātam kriminālprocesa vispārējiem principiem un pierādīšanas noteikumiem.

Administratīvo pārkāpumu lietās ir jāievēro Kriminālprocesa likuma 19.pantā nostiprinātais nevainīguma prezumpcijas princips. Tātad, izlemjot jautājumu par pārkāpēja vainu, jāievēro nevainīguma prezumpcija – nevienu nevar atzīt par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīt, kamēr

viņa vaina nav pierādīta likumā noteiktajā kārtībā, kā arī visas šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu indivīdam (pārkāpējam).

Nepieciešamo aizstāvēšanos raksturo četras kopējas pazīmes: apdraudējuma esamība; nepieciešamība pēc aizstāvēšanās; aizstāvēšanās atbilstība apdraudējumam; vēlme atvairīt uzbrukumu (*sk. Judins A. Krimināl atbildības izslēdzamības apstākļi. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000. – 61.lpp.*).

Personai ir tiesības, lietojot spēku, aizstāvēties no jebkura uzbrukuma neatkarīgi no tā vai tas bijis gaidīts, vai notiek piepeši. Cilvēkam, apzinoties, ka pēc kāda brīža notiks uzbrukums, nav pienākuma izvairīties no uzbrukuma, aizbēgot vai aizbraucot no uzbrucēja (*sk. Judins A. Krimināl atbildības izslēdzamības apstākļi. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000. – 67.lpp.*).

Ja tomēr uzvedība, personai to nevēloties, ir izraisījusi uzbrukumu, un indivīds nav vēlējies to izmantot kā ieganstu kaitējumu radīšanai uzbrucējam, nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklis var tikt konstatēts. Ar nepieciešamo aizstāvēšanos var būt attaisnota, piemēram, A. rīcība, kas mutiski ir aizskāris B. godu, bet pēc tam bijis spiests aizstāvēties no B. uzbrukuma (*sk. Judins A. Krimināl atbildības izslēdzamības apstākļi. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000. – 74.lpp.*).

Personai ir arī tiesības aizstāvēties no tūlītēji sagaidāma uzbrukuma, respektīvi – pret agresiju, kura vēl nav sākusies, bet personas uzvedība dod pamatu uzskatīt, ka pēc dažiem mirkļiem ar likumu aizsargātajām interesēm tiks nodarīts kaitējums. Šajā gadījumā personai nav pienākuma gaidīt, kamēr tiks realizēts uzbrucēja nodoms un nodarīts kaitējums aizsargātām interesēm. Personai ir tiesības atvairīt uzbrukumu un nodarīt kaitējumu tam, kurš veic darbību, kas pēc mirkļa pārvērtīsies uzbrukumā (*sk. Judins A. Krimināl atbildības izslēdzamības apstākļi. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000. – 75.lpp.*).

Uzbrukuma raksturu nosaka apdraudējumā lietotie rīki un līdzekļi (piemēram, ieroči un priekšmeti), konkrētā situācija un citi apstākļi. Uzbrukuma kaitīgums var tikt apzīmēts kā iespējamais kaitējums, ko apdraudējums var radīt aizsargājamam objektam, kā arī apdraudējuma stadija un citi apstākļi (*sk. Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A. Krimināl tiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. Zinātniskais redaktors prof. Krastiņš U. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008. – 308.lpp.*).

/pers. B/ 2017.gada 11.aprīļa paskaidrojumā (lietas 16.lapa) paskaidrojis, ka: "*Pēc neilga brīža es noparkoju savu mašīnu, izkāpu ārā un devos uz tirgus pusi pie savas sievas, bet BMW vadītājs bija nostājies aiz manas mašīnas un vadītājs bija atvēris pasažiera puses logu un kliedza uz mani "Sprāgoņi visādi vazājas ārā no mašīnām" un starp mums izveidojās maza vārdu apmaiņa. Es tajā brīdī atrados pie BMW mašīnas pasažiera loga. Tad es pamanīju, ka BMW vadītājam rokās ir gāzes baloniņš un vadītājs gāzes baloniņu vicināja un mērķēja uz mani, vadītājs draudēja man, lai es vācos projām no stāvlaukuma savādāk iepūtīs man acīs pipargāzi. Es atgriezos pie savas mašīnas, paņēmu savu gāzes baloniņu un piegāju atpakaļ pie BMW vadītāja no pasažiera puses un parādīju, ka man arī ir gāzes baloniņš. Es negribēju un nemaz netaisījos gāzes baloniņu pielietot, bet tiklīdz parādīju, ka man arī ir gāzes baloniņš BMW vadītājs man sejā izpūta pipargāzi.*".

Iestādes secinājumu, ka brīdī, kad /pers. B/ sejā tika iepūsta pipargāze, viņš atradās /pers. A/ vadītās automašīnas labajā pusē, pie aizvērtām durvīm, un nekādā mērā nevarēja apdraudēt /pers. A/, kurš sēdēja automašīnai pie stūres, tiesa uzskata par kļūdainu.

Tiesas ieskatā iestāde, pieņemot Lēmumu, nav ņēmusi vērā apstākļus, ka savstarpēja konflikta gaitā /pers. B/ pie /pers. A/ transportlīdzekļa devies divas reizes, otrajā reizē ar gāzes baloniņu, kuru caur atvērtu blakussēdētāja puses logu rādījis /pers. A/. Ņemot vērā konflikta norises apstākļus, kā arī /pers. B/ rīcību, konflikta laikā caur atvērtu transportlīdzekļu blakussēdētāja logu atkārtoti vēršoties pie /pers. A/ ar gāzes baloniņu rokās, kurš īsu brīdi pirms tam paudis nevēlēšanos turpmāku kontaktēšanos ar /pers. B/, tiesa uzskata, ka /pers. A/ konkrētajā gadījumā radās nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklis pret iespējamu kaitējumu no /pers. B/ puses. Pretēji iestādes secinājumam, tiesa uzskata, ka /pers. B/ ar gāzes baloniņu varēja apdraudēt /pers. A/, radīt nepieciešamību pēc aizstāvēšanās un vēlmi /pers. A/ atvairīt iespējamu uzbrukumu no /pers. B/ puses. Apstāklis, ka notikušā brīdī /pers. B/ atradās /pers. A/ vadītās automašīnas labajā pusē, pie aizvērtām durvīm, nevar tikt atzīts par pietiekošu, lai konstatētu, ka /pers. B/ nekādā mērā nevarēja apdraudēt /pers. A/, jo iespējamais uzbrukums varēja notikt caur atvērtu transportlīdzekļa logu pielietojot speciālo līdzekli – gāzes baloniņu.

Tāpat tiesa uzskata, ka /pers. A/ nav pārkāpis nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, jo iespējamais uzbrukums pret /pers. A/ varēja tikt vērsts caur atvērtu transportlīdzekļa logu ar gāzes baloniņu, kura pielietošanas rezultātā /pers. A/ nebūtu spējis izvairīties no apdraudējuma, kā arī ar citiem līdzekļiem un paņēmieniem nebūtu varējis iespējamo uzbrukumu novērst. /pers. A/ rīcība, iepūšot iespējamam uzbrucējam sejā gāzes baloniņa saturu, ir atzīstama par samērīgu aizsardzību pret iespējamā uzbrukuma raksturu un iespējamo kaitējumu. Turklāt, no notikumā iesaistīto personu paskaidrojumiem (lietas 15.-20.lapa) izriet, ka pēc notikušā /pers. A/ nekādas citas aktīvas darbības pret /pers. B/ nav veicis, kā arī pats izsaucis policiju.

/pers. B/ paskaidrojumā norādījis, ka nav gribējis gāzes baloniņu pielietot (lietas 16.lapa). Tiesa norāda, ka gadījumā, ja apdraudējuma faktiski nav, bet tāds pastāv tikai personas, kura aizstāvas, iedomās, tad viņas radītais kaitējums ir attiecināms uz faktiskās kļūdas situāciju. Šajā gadījumā nav nepieciešamā aizstāvēšanās, bet gan šķietamā aizstāvēšanās, ko Krimināllikuma 30.pantā norādītajos gadījumos var pielīdzināt nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklim (*sk. Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A. Krimināl tiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. Zinātniskais redaktors prof. Krastiņš U. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008. – 306.lpp.*).

Krimināllikuma 30.panta otrā daļa noteic, ka gadījumos, kad notikuma apstākļi devuši pamatu pieņemt, ka notiek reāls uzbrukums, bet persona, kura pielietojusi aizsardzības līdzekļus, nav apzinājusies, ka šāds pieņēmums ir kļūdains, turklāt tā nevarēja un tai arī nevajadzēja to apzināties, šīs personas darbības vērtējamas kā nepieciešamā aizstāvēšanās.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa uzskata /pers. A/ darbību, iepūšot sejā /pers. B/ gāzes baloniņa saturu, kā nepieciešamo aizstāvēšanos, kuras rezultātā /pers. B/ tika nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi, ko apstiprina Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta Kurzemes reģionālās nodaļas 2017.gada 7.marta eksperta atzinums Nr109 (lietas 13.lapa).

/pers. A/ Sūdzībā norādījis, ka Protokols sastādīts kļūdaini, jo tajā norādīta kļūdaina /pers. A/ dzīvesvietas adrese un nav iekļautas ziņas par invaliditāti.

Tiesa uzskata, ka /pers. A/ norādītie apstākļi nekādā veidā nav ietekmējuši turpmāko lietas izskatīšanas gaitu, jo O.Bajeva ir kļūdījusies ielas nosaukuma pēdējā burtā, kas uzskatāma par pārrakstīšanās kļūdu, turklāt, iestāde gan nosūtot pavēsti (lietas 4.lapa), gan Protokola kopiju (lietas 34.lapa), turpmākā lietas izskatīšanas gaitā lietojusi pareizu ielas nosaukuma locījumu. Tiesa nekonstatē pārkāpumus O.Bajevas rīcībā, Protokola ailē "Darba vieta" ierakstot "Nestrādā", jo kā paskaidrojumā pie Protokola (lietas 15.lapa) norādījis pats /pers. A/ – "II grupas invalīds, nestrādāju". Tiesas ieskatā invaliditātes nenorādīšana Protokolā neietekmē faktu, ka personai nav darba vieta.

Attiecībā uz Sūdzība norādīto, ka policijas amatpersona nav centusies iegūt videoierakstus par notikušā apstākļiem, tiesa norāda, ka saskaņā ar LAPK 243.panta otro daļu, iestādē pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma lietvedībā ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības, bet tiesā — iestādei. No lietas materiāliem tiesa nekonstatē, ka O.Bajeva būtu veikusi kādus pieprasījumus par videoierakstu esamību un to izsniegšanu, kā arī tādus tiesai nav iesniegusi iestāde, līdz ar ko tiesa pieņem, ka gan O.Bajeva, gan iestāde uzskatījusi lietas materiālos esošos pierādījumus par pietiekošiem, lai varētu saukt /pers. A/ pie administratīvās atbildības.

/pers. A/ Sūdzībā norādītais, ka /pers. B/ ekspertīze veikta pusotru mēnesi pēc notikuma un tajā izdarītie secinājumi nav kategoriski, tiesas ieskatā ir nepamatoti, jo medicīniskā ekspertīze (lietas 13.lapa) veikta pēc /pers. B/ ambulatorās pacienta medicīniskās kartes, kura sastādīta SIA "Liepājas reģionālā slimnīca" 2017.gada 21.janvārī (lietas 26.lapa), tas ir notikuma dienā.

Tiesa atzīst par pamatotu /pers. A/ Sūdzībā norādīto, ka Lēmumā norādīta nepareiza tā pārsūdzēšanas kārtība.

Saskaņā ar LAPK 289.panta pirmo daļu augstākas iestādes pieņemtu lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā rajona (pilsētas) tiesā var pārsūdzēt desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas. Tiesa konstatē, ka iestāde nepamatoti atsaukusies uz Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmo daļu, nosakot /pers. A/ Lēmuma pārsūdzēšanai termiņu vienu mēnesi (lietas 3.lapa), jo saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta trešās daļas 5.punktu administratīvais akts nav lēmums, kas pieņemts lietvedībā administratīvā pārkāpuma lietā. Iestādes piemērotā Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmā daļa attiecas uz administratīvo aktu pārsūdzēšanu. Tāpat tiesai nav izprotama iestādes īpašā atsauce uz LAPK 280.panta pirmās daļas 4.punktu, kas noteic, ka sūdzībā norāda kādā apjomā lēmumu pārsūdz un kā izpaužas lēmuma nepareizība, jo pārsūdzot augstākas iestādes pieņemtu lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā jāievēro LAPK 289.^{1}pantā noteiktās prasības, kas attiecas uz sūdzības saturu. Turklāt iestāde nepamatoti atsaukusies uz LAPK 279.pantu, jo pārsūdzot augstākas iestādes pieņemtu lēmumu jāievēro LAPK 288.panta nosacījumi.

Tāpat tiesa konstatē, ka iestāde 2017.gada 15.jūnijā saņemot atkārtoti /pers. A/ sūdzību (lietas 48.lapa), nav ievērojusi LAPK 288.panta otro daļu, kas noteic, ka iestāde septiņu dienu laikā no sūdzības saņemšanas dienas sūdzību ar lietu nosūta rajona (pilsētas) tiesai pēc piekritības, jo no iestādes pavadvēstules (lietas 47.lapa) konstatējams, ka /pers. A/ sūdzību ar lietas materiāliem iestāde izsūtījusi vien 2017.gada 28.jūnijā, lai gan tas bija jāveic ne vēlāk kā 2017.gada 22.jūnijā.

Tomēr nepareizi norādītā pārsūdzība un novēlotā Sūdzības nosūtīšana tiesas ieskatā nav ietekmējusi /pers. A/ tiesības uz Lēmuma pārsūdzību un nav ietekmējusi lietas izskatīšanu, jo /pers. A/ sākotnēji tiesā vērsies ar sūdzību 2017.gada 6.jūnijā (lietas 53.lapa), tas ir, astotajā darba dienā pēc Lēmuma pieņemšanas, tādējādi iekļaujoties LAPK 289.panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā, kā arī ir izpildījis iestādes norādīto Lēmuma pārsūdzēšanas termiņu.

Sūdzībā /pers. A/ norādījis uz nepamatoti saņemto atgādinājumu nomaksāt piemēroto soda naudu. Kā redzams no lietas materiāliem 2017.gada 11.maijā Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšnieks rezolūcijas veidā pieņēmis lēmumu apturēt lēmuma izpildi par naudas soda uzlikšanu uz laiku līdz sūdzības izskatīšanai (lietas 4.lapa). Tajā pašā laikā Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Dokumentu pārvaldības nodaļa 2017.gada 11.maijā, pamatojoties uz LAPK 296.pantu, /pers. A/ nosūtījusi atgādinājumu par piemērotā naudas soda samaksu (lietas 35.lapa). Tiesas ieskatā minētā situācija izveidojusies iestādes dokumentu nepilnīgas aprites rezultātā, jo kā redzams no Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšnieka rezolūcijas, darbiniece, kas sagatavojusi Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Dokumentu pārvaldības nodaļas atgādinājuma vēstuli, rezolūciju saņēmusi dienu vēlāk – 2017.gada 12.maijā, līdz ar ko nav zinājusi, ka lēmuma izpilde apturēta.

/pers. A/ Sūdzībā ietvertā atsauce uz Civilprocesa likuma 594.panta pirmās daļas 2.punktu attiecas uz piedziņas procesu, līdz ar ko nav izskatāma administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas ietvaros.

Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, tiesai konstatējot, ka /pers. A/ rīkojies nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī, nepārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, atbilstoši LAPK 239.panta ceturtajam punktam lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un LAPK 18.pantu, 239.panta ceturto punktu, 289.^{12}panta otrās daļas 2.punktu, 289.^{13}panta pirmo, otro un sesto daļu, 289.^{18}panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda:

atcelt Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Liepājas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas 2017.gada 25.maija **lēmumu** Nr.20-19/157 **un izbeigt lietvedību** administratīvā pārkāpuma lietā.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā, sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Spriedums pieejams no 2017.gada 29.septembra.

Tiesnesis J.Bumbieris